

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ БУДІВНИЦТВА
І АРХІТЕКТУРИ

МІЖНАРОДНА НАУКОВА КОНФЕРЕНЦІЯ

«СОЦІОПРОСТОРОВА
ТА СИМВОЛІЧНА ІНЖЕНЕРІЯ
СУСПІЛЬСТВА:
ДО РІЧНИЦІ ГОЛОДОМОРУ
ТА МАСОВИХ РЕПРЕСІЙ»

10-11 травня 2018 р.

**Міністерство освіти і науки України
Київський національний університет будівництва і архітектури
Представництво Польської академії наук в Києві
Академія будівництва України**

Міжнародна наукова конференція

**СОЦІОПРОСТОРОВА ТА СИМВОЛІЧНА
ІНЖЕНЕРІЯ СУСПІЛЬСТВА:
ДО РІЧНИЦІ ГОЛОДОМОРУ ТА МАСОВИХ
РЕПРЕСІЙ**

10-11 травня 2018 року

ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ

КИЇВ 2018

УДК 321.6+94(477)+316.34
ББК 66
Р 31

Рекомендовано до друку Вченою радою Київського національного університету будівництва і архітектури, протокол від 27 квітня 2018 р.

Редакційна колегія

Куліков П.М. – д.е.н., проф., (голова)
Собчук Г. – д.т.н., проф.
Бачинська Л.Г. – к.арх, проф.
Вайзе Т.
Деревінський В.Ф. – д.і.н., проф.
Дьомін М.М. – д.арх., проф.
Захарченко П.В. – к.т.н., проф.
Івашко Ю.В. – д.арх., проф.,
Кашенко О.В. – д.т.н., проф.
Малкевич А. – д.п.н., проф.
Мамедов А.М. – к.т.н., доц.
Назаренко І.І. – д.т.н., проф.
Павук О. – д.е.н., проф.
Перегида Є.В. – д.п.н., проф.
Плоский В.О. – д.т.н., проф.
Приймак О.В. – д.т.н., проф.
Тонкачєєв Г.М. – д.т.н., проф.
Чернишев Д.О. – к.т.н., проф.

Рецензенти:

Лазарович Микола Васильович – доктор політичних наук, професор
Товбич Валерій Васильович – доктор технічних наук, професор

Матеріали друкуються в авторській редакції.

Соціопросторова та символічна інженерія суспільства: до річниці Голодомору та масових репресій [зб. наук. пр.]. Матеріали Міжнар. наук. конф., (Київ, 10–11 травня 2018 р.). Київ-Тернопіль: «Бескиди», 2018. 205 с.

ISBN 978-966-457-282-5

УДК 321.6+94(477)+316.34
ББК 66
© КНУБА, 2018

Дьомкін П. О.	
Етнонаціональний і етнографічний аспект геноциду українського народу.....	61
Єгоров В.В.	
Голод 1932-1933 рр. як продовження радянської голодотворчої політики.....	65
Згурська В.Л.	
Голодомор: соціально-політичні аспекти.....	69
Коцюбанська О.О.	
Голодомор 1932-1933 років як складова тоталітарної системи.....	72
Куїдер Р.	
Французька колоніальна політика утисків ісламської архітектури Алжиру.....	75
Міхалевич К.	
Dramat Ukrainy na łamach kwartalnika «Wschód».....	77
Панібудьласка А.В.	
Політико-ідеологічні передумови Голодомору.....	78
Савойська С.В., Пашковська А.М.	
Невизнання Голодомору геноцидом українського народу.....	81
Семко В.Л.	
Голод в Україні у ХХ столітті: демографічний вимір.....	84
Стеценко С.В.	
Суверенітет політики національної пам'яті.....	88
Тимошенко М.М.	
Голодомор в Україні 1932-33 рр. як військовий оперативно-силовий захід.....	91
Торон А.В.	
Голод 1932–1933 рр. на Чигиринщині (за архівними документів та свідченнями очевидців).....	94
Ярошук І. В., Демешко Х.	
Урбаністичні концепції соціалістичного розселення: «соцміста» та радгоспні селища як типові зразки радянської архітектури.....	98
Ярошук І. В., Ткаченко О.	
Зміни в просторовому плануванні як наслідок політики тоталітаризму.....	100

ПРАЦІ СТУДЕНТІВ КИЇВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ БУДІВНИЦТВА І АРХІТЕКТУРИ

Бабич Ю. Науковий керівник: Стеценко С.В.	
Книга І. Дзюби «Інтернаціоналізм чи русифікація?» про традиційний російський шовінізм.....	103
Бовда Т. Науковий керівник: Стеценко С.В.	
Різновиди теорії боротьби двох культур в умовах гібридної війни...105	

2. Бердяев Н.А Истоки и смысл русского коммунизма. Репринтное воспроизведение издания YMCA-PRESS, 1995 г. – М.: Наука, 1990-224с.

3. Плохій С.: Брама Європи. Історія України від скіфських воєн до незалежності // E-reading club. - [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.e-reading.club/book.php?book=1051189>

4. Нова книга про Голодомор в Україні: «Червоний голод: війна Сталіна в Україні» // Радіо Свобода. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.istpravda.com.ua/reviews/2017/10/29/151391/>

5. Історична відповідальність Німеччини перед Україною//День. 2017, 7-8 липня.

6. Лемкін Рафаель. Радянський геноцид в Україні. – К.: Майстерня книги, 2009. – 208 с.

*Тимошенко Марія Миколаївна,
кандидат архітектури, старши науковий співробітник,
доцент Національного авіаційного університету*
**ГОЛОДОМОР В УКРАЇНІ 1932 -33 рр. ЯК ВІЙСЬКОВИЙ
ОПЕРАТИВНО-СИЛОВИЙ ЗАХІД**

*І трупи кричать по дорогах уже!
Сіон у полум'ї- нехай горять Сіони,
Катівні нації і плахи мордувань
М. Бажан "Сліпці"*

Доповідь націлена на висвітлення воєнно - політичних мотивів і наслідків проведення військової масової зачистки на теренах України у 1932 – 1933р.р (масова зачистка характеризується масштабністю залучення федеральних військових сил, технічних засобів на значних територіях з метою блокування районів проведення зачистки, а також виявлення, знищення складів провіанту, боєприпасів, людей, створення фільтраційних пунктів, місць заточення) [1]

Ключ до розуміння мотивів, якими керувалася воєнна хунта впроваджуючи диктатуру в Російській імперії використовуючи сільсько - господарську кризу 1932-33рр в лежить у тому, що Україна на той час мала більше населення ніж усі разом узяті неросійські республіки і мала великий історичний досвід національно - визвольних змагань. За період 1917- 1933р. в Україні вже склалися урбанізовані національні організації, набула розвитку культура, освіта, військова еліта, сформована С. Петлюрою активно шукала шляхів встановлення диктатури, проведення воєнного перевороту, а сільське населення ще не

було готове до урбанізації . Теоретичні прогнози розвитку Росії, обґрунтування доцільності індустріалізації, урбанізації були закладені і висвітлені ще наприкінці 1ХХ – початку ХХст в роботах Д. І.Меделеєва, С. Ю.Витте, П. А. Столипіна. А. І. Вишнеградського, В. К. Винниченка. де детально обґрунтовувалися еволюційні, а не революційні шляхи урбанізації України, як найбільш перспективної частини імперії СРСР .[2]

За аналог процесу урбанізації соціуму може бути прийнята рекуперация тепла в природі - явище, яке ми спостерігаємо при більш інтенсивному переході тепла при протилежних напрямках теплих і холодних потоків . Таке явище відбувалося при примусовій урбанізації селян всьому СРСР, які не хотіли переїздити в міста, перекручувати свою ментальність, світосприйняття, українці дуже повільно “ урбанізувалися. Лише зараз, майже через 100 років процес урбанізації сільського населення спостерігаємо в мегаполісах України .(Населення Києва зросло в 1.5 мл до 6мл за останні десять років). Такий рекуперацийний процес перетікання аграрного світосприйняття в індустріальне, урбаністичне, зміна світогляду сільського населення характерний для всіх постколоніальних держав - Єгипту. Мексики, Аргентини і України також: Наші батьки гинули боролися усіма силами , вмирали від голоду і отруйних газових атак, не піддавалися примусовій урбанізації, а зараз протилежні агро-урбаністичні потоки рекуперуються, переміщуються екстремально [3]

Антираціаналістський селянський бунт мав дуже потужне синергетичне підґрунтя бо ментальність , культура, економіка колонізованої нації створювалася і дистанціювалась від старого, шукалися шляхи і можливості модернізації, водночас відмежовуючись від імперії, відбудовуючи власну традицію у всіх напрямках життя. Важливими факторами, які призвели до Голодомору на теренах України , були також: апологетизація вольового, військового начала, пристрасність заперечення прославлення , поетизація апостолом українців -Т.Г. Шевченком сільського укладу життя. Зараз лунають голоси, що саме він- романтик українського селянства затримав розвиток української урбанізації. , що вкрай заперечувало патологічно антиселянським поглядам Леніна і Сталіна [4] Це в значній мірі заважало перетворювати СРСР в інтегровану «складну єдність» про яку мріяли більшовики, про яку на листопадному пленумі ЦК КП (б) У в 1933р було оголошено як про компанію інтеграції на базі русоцентралізму.

В Історії ВКП(б) Короткий курс наводяться наступні показники, які характеризують на кінець 1934р. стан економіки: колгоспи

об'єднують біля трьох чвертей всіх селянських господарств по усьому СРСР и біля 90 % всіх земель, які оброблялися [5] Саме за цими досить завищеними цифрами стоять показники смертей серед українського народу за період 1932- 33р, перетворення території, яка в період НЕП- а давала біля 70% сільсько господарської продукції, в край безробітних, безхатченок, ледацюг, п'яниць, розбійників - пролетарів.

Мотивом проведення військової акції «Голод» було те, що на політичній арені назрівав воєнний заговор на чолі з М. М. Тухачевським . Досвід масових зачисток вже був їм застасований у 1921р при придушенні командуючим 7 і армії М. М. Тухачевським антонівського повстання селян на Тамбовщині, коли вперше в світі для «зачистки мирного населення» були використані бойові отруйні речовини , проти селян , які боролися проти колективізації (Конвенція про заборону хімічної зброї підписана 13 . 01 1933р. Женевський протокол 29 11 1997р , вступила в дію 29 02 1997 р,). Десять років протистояння сільського населення України, яке мало історичний досвід боротьби за свої землі, заборона використання отруйних газів світовою спільнотою, загроза економічних санкцій на фоні заговору військової небільшовицької еліти проти Й.Сталіна, К.Ворошилова, С. Будьонного принудили шукати інноваційні методи зачистки . Було прийняте рішення провести дискретну і масову зачистку сільського населення по всій Україні під виглядом нормативного вилучення їстівних продуктів, цінних речей (продналог) [6] Військові підрозділи, в складі котрих були китайці, латиши , якути, проводили цю військову операцію під військовою присягою . Результат –повне знищення продовольчих запасів., голод, смертність, і сільського, і міського населення, створення погранзавстав, які обмежували зони зачистки, ліквідація таргівельної мережі, вилучення грошей з обігу, знищення церковних установ, які у часи голоду, природних катаклізмів віками організовували допомогу нужденим верствам населення . [6]

Саме за такої синергії умов, факторів, ціною людських жертв проходила в Україні урбанізація, індустріалізація і мілітарізація, створювалися поселення міського типу, міста обласного, районного значення, проходив процес переформування соціальної свідомості, русоцентраліського державотворення., наслідки котрого слід буде реформувати ще довгими десятиліттями

Список використаних джерел

1. Киреев В.Н. Совершенствование способов действия воинских частей и подразделений мобильных бригад при ведении контрдиверсионных действий журнал «Вестник Военной академии

Республики Беларусь №1, 2013- Минск -Типография ВА Р Б С9-10 – с 140

2. Менделеев Д И. Заветные мысли Глава 4 Полное издание – М.Мысль.1995с. с. 135-192

3. Мейс Джеймс Политические причины голодомора в Украине (1932 - 1933г. г.) Студии по украинестике. Сб . науч. Трудов / под редакцией Р.Радишевского НАНУ международная школа украинистики. Киев,2004 Віп.5 - С.273-292

4. Винниченко В.К. Лист до І.В. Сталіна Мужен. 1936р. Володимир Панченко-Політичний проект Володимира Винниченка 1936 року. Громадсько- політична діяльність Володимира Винниченка Національна академія наук України Інститут політичних і етнонаціональних досліджень.К. 2006 с.280, С240- 247

5. История всесоюзной коммунистической партии Краткий курс одобрен ЦК ВКП \б/1938годГосударственное издательство политической литературы 1938. С. 350, с290- 298

6. Вепреева И . Гл. 3 Концептуальные рефлексивы и социально-культурные доминанты – М Олимпа Прес 2005 с. 219-220 – С .384

Торон Анатолій Васильович,

доцент кафедри політичних наук КНУБА

ГОЛОД 1932–1933 рр. НА ЧИГИРИНЩИНІ (ЗА АРХІВНИМИ ДОКУМЕНТАМИ ТА СВДЧЕННЯМИ ОЧЕВИДЦІВ)

Тема Голодомору 1932–1933 рр. в Україні, не зважаючи на замовчування радянською владою, заборону висвітлення в історичній літературі і в засобах масової інформації, була присутня в суспільстві упродовж всього часу панування комуністичної ідеології і передавалася в родинних переказах з покоління в покоління. Що правда без чіткого, обґрунтованого визначення передумов, причин, наслідків, без указування на винуватців цієї страшної біди. Лише на початку 1990-х років було офіційно зроблено оцінку голоду 1932–1933 рр. як загальнонаціональної трагедії українського народу.

Довготривале замовчування та приховування правди про ті події негативно відобразилося на стані збереження архівних документів. Проте, незважаючи на вказані труднощі, працівникам Державного архіву Черкаської області вдалося віднайти і впорядкувати велику кількість документів, що містять цінну інформацію про голод 1932–1933 рр. Голодомор 1932—1933 років забрав життя 300000 жителів Черкаської області. Найбільше постраждали Корсунь-Шевченківський